

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโทรอนโต
 ข่าวเด่นประจำสัปดาห์
 ระหว่างวันที่ 7-11 มิถุนายน 2564

จับตานโยบายการเก็บภาษีเครื่องดื่มน้ำตาลในแคนาดา

กระแสความเคลื่อนไหวล่าสุดของการเก็บภาษีน้ำตาลในเครื่องดื่ม (Sugary Drink Tax) ในแคนาดา โดยในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา รัฐ Newfoundland and Labrador เป็นรัฐขนาดเล็กในฝั่งตะวันออกแคนาดา (มีขนาดเศรษฐกิจอันดับ 9 จากจำนวนทั้งหมด 13 รัฐและเขตปกครองพิเศษ) ได้ประกาศเรียกเก็บภาษีจากเครื่องดื่มน้ำตาลเป็นครั้งแรกในแคนาดา ในอัตรา 20 เซนต์/ลิตร (ประมาณ 5 บาท/ลิตร) โดยจะเริ่มเก็บภาษีดังกล่าวในเดือนเมษายน 2565 เรื่องดังกล่าวได้กลายเป็นประเด็นข้อถกเถียงในหลายอุตสาหกรรม อาทิ สินค้าโตบ้างที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายภาษีดังกล่าว หรือรายได้ที่เรียกเก็บเพิ่มขึ้นจะนำไปใช้ประโยชน์อย่างไรต่อสังคม หรือเป็นแค่การหารายได้เพิ่มจากภาษีของภาครัฐฯ ซึ่งได้มีกลุ่มจากภาคเอกชนและผู้บริโภค ที่ต่อต้านและสนับสนุนได้เฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวดังกล่าว

ยอดขายในภาพรวมยังคงกลับเพิ่มสูงขึ้น (ถึงแม้มีการเพิ่มเก็บภาษีแล้วก็ตาม) โดยในประเทศยังการวิจัยพบว่า นโยบายดังกล่าวได้เห็นผลดีในช่วง 2 ปีแรกที่ยอดขายเครื่องดื่มน้ำตาลลดลง แต่หลังจากนั้นยอดขายก็ปรับสูงขึ้น ที่มองว่านโยบายดังกล่าวไม่ได้ผล

ภาษีดังกล่าวไม่ใช่เรื่องใหม่ หลายประเทศทั่วโลกได้มีการเรียกเก็บภาษีดังกล่าว โดยจากประเทศที่ประสบความสำเร็จ อาทิ เม็กซิโก ที่เคยเป็นประเทศที่มีอัตราการดื่มน้ำอัดลมน้ำตาลเกือบสูงที่สุดในโลก และมีอัตราประชากรที่เป็นโรคอ้วน หรือโรคเบาหวานเกือบสูงที่สุดในโลกด้วย ซึ่งผลจากนโยบายการเรียกเก็บภาษีที่เม็กซิโกได้ส่งผลให้ทั้งการบริโภคและยอดขายเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมน้ำตาลลดลงอย่างมาก ซึ่งนับว่าเป็นเคสที่ประสบความสำเร็จจากนโยบายภาษีเครื่องดื่มน้ำตาล

ถึงแม้ว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพและระบบสาธารณสุขทั่วโลกได้สนับสนุนกับกระแสแนวคิดการเก็บภาษีน้ำตาล เพื่อส่งเสริมให้ลดการบริโภคน้ำตาลแต่ความเป็นจริงอีกด้านของการศึกษาจากหลายประเทศสรุปได้ว่าผลลัพธ์มัน “ซับซ้อนกว่าที่คิด” จากผลการศึกษาในประเทศฝรั่งเศสและฮังการี ที่มีการเก็บภาษีน้ำตาลจากเครื่องดื่ม ในฝรั่งเศสพบว่า มีแค่กลุ่มเด็กและเยาวชนเท่านั้น ลดการบริโภคเครื่องดื่มน้ำตาล (เนื่องจากเป็นกลุ่มมีกำลังซื้อน้อยอยู่แล้ว) แต่

นอกจากนี้ ผู้บริโภคจากประเทศที่ใช้นโยบายภาษีน้ำตาลในเครื่องดื่ม ส่งผลให้ผู้บริโภคหลีกเลี่ยงหรือลดการบริโภคเครื่องดื่มที่ใส่น้ำตาลไปเลยทีเดียว เกือบทุกประเภท (เนื่องจากมีภาพลักษณ์ไม่ดีต่อสุขภาพ) แต่หันไปบริโภคอาหารที่มีความหวานอื่นๆ ทดแทน อย่างตัวอย่างในเม็กซิโกคนส่วนใหญ่ลดการบริโภคน้ำอัดลมแต่ไปรับประทานขนม อาหารอย่างอื่นที่มีความหวานแทน ซึ่งมีหลักฐานแสดงได้ถึง จำนวนการเพิ่มขึ้นของคนที่เป็นโรคเบาหวานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้เม็กซิโกมีนโยบายภาษีเครื่องดื่มน้ำตาลแล้วก็ตาม

สังคมหรือคนส่วนใหญ่อาจเห็นด้วยกับนโยบายการเก็บภาษี “บาป” จากสินค้าเครื่องแอลกอฮอล์ ภาษี บุหรี่ ฯลฯ ซึ่งสินค้าเหล่านี้ส่วนใหญ่ ในความเป็นจริงแล้วมีผลร้ายต่อสุขภาพ หรือก่อให้เกิดการเสพติดได้ แต่คนส่วนใหญ่จะลืมนึกไปว่าสินค้า เหล้า บุหรี่ ไม่ใช่อาหาร ไม่ใช่สิ่งจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ไม่ใช่สารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกาย ในขณะที่ “น้ำตาล” ก็เป็นหนึ่งในสารอาหารขั้นพื้นฐาน (สารคาร์โบไฮเดรต) ที่ให้พลังงานแก่ร่างกาย ถ้าเลือกที่จะเก็บภาษีจากน้ำตาลแล้ว ทำไมถึงไม่การเก็บภาษีจาก “เกลือ” (Sodium) หรืออาหารที่อุดมไปด้วย “ไขมัน” (Fat) ที่หลายคนเชื่อว่าเป็นต้นเหตุของอีกหลายโรค ซึ่งความเป็นจริงแล้ว อาหารจากธรรมชาติ ตั้งแต่ เนื้อ นม ไข่ หรือน้ำผลไม้ ที่คนส่วนใหญ่รับประทานอยู่ทุกวัน ก็มี ส่วนประกอบของน้ำตาล ไขมัน และโซเดียม แต่ทำไมถึงมีเพียงแค่น้ำตาลที่ถูกลงโทษ

ภาพสะท้อนอีกด้านของการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มผสมน้ำตาลนั้น ซึ่งในหลายประเทศ รายได้ในส่วนใหญ่จากภาษีน้ำตาล

- นโยบายภาครัฐ   เศรษฐกิจการลงทุน   แนวโน้มการตลาด   รายงานสินค้าและบริการ   อื่นๆ

ไม่ได้นำมาใช้ในการแก้ปัญหา หรือช่วยบรรเทาให้คนลดการบริโภค เครื่องดื่มที่มีน้ำตาลสูง มีแค่เพียงบางประเทศเท่านั้น ที่ได้ระบุไว้ว่า ภาษีบาป จากสินค้าก่อให้เกิดความเสี่ยงจาก อาทิ เหล้า บุหรี่ ได้ถูกนำมาใช้ในการช่วยแก้ปัญหา อาทิ การบำบัดผู้ติดเหล้า การสร้างแคมเปญรณรงค์เลิกเหล้า เลิกบุหรี่ เป็นต้น ที่นักวิเคราะห์หลายคนมองว่าการเก็บภาษีน้ำตาลนั้น เป็นหนทางในการหารายได้เสริมของรัฐบาล ที่ไม่ได้ช่วยอะไรให้กับสังคม เป็นแค่เพียงการทำโทษผู้ที่บริโภคเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมน้ำตาลเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลทั่วโลกส่วนใหญ่ยังคงเชื่อว่า การเก็บภาษีบาป (ภาษีเครื่องดื่มผสมน้ำตาล) เป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดในการปกป้องหรือคุ้มครองสุขภาพของผู้บริโภค โดยหวังว่าผู้บริโภคจะลดการบริโภคสินค้าเหล่านี้ แต่พวกเขาเหล่านั้นไม่ได้ตระหนักถึง “จุดบอด” หรือผลเสียที่มองไม่เห็นจากนโยบายดังกล่าว อาทิ ผู้บริโภคหันไปเลือกบริโภคสินค้าน้ำตาลในผลิตภัณฑ์อื่นๆ ทดแทน ที่ทำให้ประสิทธิภาพของนโยบายภาษีน้ำตาลอาจไม่ได้ผลมากนัก หรือไม่ได้แก้ปัญหาตรงจุดเลย ซึ่งความเป็นจริงแล้ว ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่าเครื่องมือที่ดีสุดในการต่อสู้กับ โรคอ้วน โรคเบาหวานในสังคม ควรมาจากการให้ข้อมูล ความรู้ที่ถูกต้อง ในการปรับพฤติกรรม นิสัยการกินมากกว่า ซึ่งทุกวันนี้ ต่อให้ไม่มีนโยบายภาษีน้ำตาล อัตราการบริโภคเครื่องดื่มผสมน้ำตาลทั่วโลกได้ส่งสัญญาณการบริโภคที่ลดลงอยู่แล้ว เนื่องจากคนทั่วโลกส่วนใหญ่รับรู้ถึงภัยจาก “น้ำตาล” และได้ลดการบริโภคน้ำตาลโดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่มีระดับการศึกษา รายได้สูง ซึ่งนักวิชาการอยากให้รัฐบาล (แคนาดา) เข้าใจและศึกษาปัญหาที่แท้จริงก่อนที่จะออกใช้กฎหมายบังคับ อาทิเช่น ภาษีน้ำตาล ซึ่งปัจจุบันน้ำตาลได้กลายเป็นผู้ต้องหาของ โรคอ้วน และโรคเบาหวานในสังคม

ความเห็นสำนักงานฯ

แคนาดาเป็นหนึ่งในประเทศที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพของประชาชน (Public Health) อย่างไรก็ดีตามแคนาดาไม่ต่างไปจากประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยมีจำนวนคนที่เป็นโรคอ้วน (Obesity) หรือผู้ป่วยโรคเบาหวานเพิ่มมากขึ้น โดยส่วนหนึ่งมาจากการบริโภคอาหารที่มีน้ำตาลสูง ซึ่งการเก็บภาษีเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมน้ำตาลไม่ใช่เรื่องใหม่ ในอดีตแคนาดาได้มีการเก็บ “ภาษีบาป” ในอัตราที่สูงกับสินค้าที่ไม่ดีต่อสุขภาพ ตั้งแต่ บุหรี่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงมาตรการกีดกันต่างๆ ที่คาดหวังว่าจะช่วยให้สังคมลดการบริโภค

ล่าสุด “น้ำตาล” ได้กลายเป็นผู้ร้ายตัวใหม่ที่รัฐบาลแคนาดาจับตามองและริเริ่มออกกฎหมายส่งเสริมให้ลดการบริโภคสินค้าเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมน้ำตาล แต่นักวิเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ ใน

แคนาดาอยากให้รัฐบาลทบทวนถึงนโยบายดังกล่าว ที่อยากให้ศึกษาถึงกระทบในหลายๆ มิติ ทั้งในด้านบวกและลบ รวมถึงศึกษาผลลัพธ์ในระยะยาวจาก กรณีศึกษาในประเทศอื่นๆ ซึ่งปัจจุบันมี 35 ประเทศทั่วโลกที่ใช้นโยบาย Sugary Tax ที่ถึงแม้ว่านโยบายดังกล่าวจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ แต่ทุกวันนี้ผู้บริโภคส่วนใหญ่ในแคนาดา ได้หันมาลดการบริโภคน้ำตาลมากขึ้น และวิกฤต Covid-19 ก็ได้เป็นตัวเร่งที่ทำให้คนหันมาใส่ใจสุขภาพ ลดการบริโภคน้ำตาล มากขึ้น ที่ผู้ประกอบการไทยควรจับตาระแสดังกล่าว ที่อาจพิจารณาการปรับสูตรการผลิตสินค้าอาหาร ที่ใช้ส่วนผสมน้ำตาลลดลง หรือการใช้สารความหวานจากธรรมชาติอื่นๆ มาทดแทน ที่จะสร้างความแตกต่าง และสร้างคุณค่าใหม่ๆ ให้กับสินค้าไทยในช่วง Post-Pandemic ที่จะกำลังมาถึงในอนาคตอันใกล้แล้ว

ติดตามความเคลื่อนไหวในการค้าระหว่างประเทศผ่านเว็บไซต์กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศที่ www.ditp.go.th และ www.thaitrade.com หรือโทรปรึกษาเรื่องการค้าระหว่างประเทศที่ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ โทร.1169 (หากโทรจากต่างประเทศ โปรดติดต่อที่ โทร. +66 2792 6900)

- นโยบายภาครัฐ
- เศรษฐกิจการลงทุน
- แนวโน้มการตลาด
- รายงานสินค้าและบริการ
- อื่นๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนนพบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

Thai Trade Centre - TORONTO
31 Gloucester Street,
Toronto, ON M4Y 1L8
CANADA

Tel: +1 416 921 5400
Fax: +1 416 921 7545
Email: toronto@thaitrade.ca